

πηγή νέων κινδύνων εἰς τὰς ἀξένους ἐκείνας ἀκτάς.

Πλοῖον διαχειμάσαν εἰς τὰς θαλάσσας ταύτας, ὅταν θέλῃ τὸ θέρος νὰ ἐξέλθῃ τῆς κατεψυγμένης εἰρκτῆς του, πρέπει πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ κόψῃ διὰ τοῦ πρίνου τὸ πρόφραγμα τῶν πάγων, διότι εἰς τὰ στόμια τῶν στενῶν κόλπων αὐτοῖ ποτὲ δὲν ἀναλύονται. Τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι λίαν ἐπίπονον. Ὄταν δὲ τελειώσῃ, τότε σύρεται ἔξω τὸ πλοῖον. Πολλάκις ὅμως συμβαίνει ὅτι, ἐν ᾧ ἐξέρχεται, νέος φραγμὸς πάγων κλείει τὸ στόμιον τῆς μόλις ἀνοιχθεῖσης διώρυγος, εἴτε διότι ἡ μέχρι τῆς προτεραίας ἐλευθέρα ἀκόμη θάλασσα πῆγνυται αἰφνίς ἐμπρὸς τῆς ἐξόδου, εἴτε διότι ὄρος πάγων ἔρχεται, καὶ ριζοῦμενον εἰς τὸν πυθμένα ἐπιπροσθεῖ, ἢ συντρίβει καὶ συγχωνύει τὸ στόμιον. Καὶ τότε ἄλλοι πλέοντες ὄγγοι συσσωρεύονται περὶ τοῦτον τὸν πρῶτον, καὶ πρέπει νὰ πριονισθῇ αὐθις καὶ τοῦτο τὸ πρόφραγμα, καὶ πολλάκις, μέχρις οὗ τελειώσῃ ἡ ἐργασία, ἐπανέρχεται ὁ χειμὼν, καὶ ἡ θάλασσα κλείεται πάλιν ἐπὶ ἔνδεκα μῆνας. Ἄν δὲ ὑποτεθῇ ὅτι τὸ πλοῖον διέφυγε τὸ συμβᾶν τοῦτο, ἐξέρχεται εἰς τοὺς πορθμούς, καὶ πλείε προσπταῖον εἰς παντοῖα προσκόμματα, προσερχόμενα ἐκ τῆς νηνεμίας, ἐκ τῆς πολιβροίας, καὶ τῶν βρυμάτων, καὶ προχωρεῖ βραδέως, προβαίνειν δύο θήματα, καὶ ὀπισθοδρομοῦν ἕν. Ἀλλὰ πανταχοῦ ὅπου δύο στερεὰ πλησιάζουσι πρὸς ἀλλήλας, ἐκεῖ ὁ πάγος ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην ἀκτὴν, καὶ ὑπάρχουσι τοιαῦτα πεδιάδες πάγου ποτὲ μὴ ἀναλυόμεναι. Μέχρι τοῦδε ἕκαστος τῶν θαλασσοπόρων ἀπήντησε τοιαύτας πολλὰς· καὶ πῶς τὸ πλοῖον νὰ τὰς διαβῇ; Ἐξ αἰτίας αὐτῶν ὁ πλοίαρχος Ῥόος ἐντὸς ἐνὸς ἔτους κατόρθωσε μόνον νὰ μεταβῇ ἀπὸ ἐνὸς λιμένος εἰς ἄλλον, μόλις ὀλίγας ὥρας ἀπέχοντα.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΟΙ ΙΠΠΟΤΑΙ ΤΟΥ ΣΤΕΡΕΩΜΑΤΟΣ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

(Συνέχεια. Ἰδε φυλλάδιον ΙΓ΄.)

ΙΕ΄.

Πρὸ τῆς τρικυμίας.

— Σύναξε ὄλ' αὐτὰ τὰ παλαιόχαρτα, κομητίσκε, εἶπεν ὁ Βασιλεὺς. Τί ἀηδία ὄλ' αὐτὰ τὰ ὀρνιθοσκάλισματα εἰς τὸ ἔρωμερὸν περγαμηνόν. . . Κάμμιν ἡμέραν θὰ μ' ἔλθ' ἡ ὄρεξις νὰ καύσω τὰ ἀρχεῖα τοῦ κράτους. . . Ὅα εἶναι νοστιμώτατον πρᾶγμα.

Ὁ Καστελμελχώρας δὲν περιέμενε δευτέραν διαταγὴν, ἀλλὰ ἐγκλείσας τὰ διατάγματα μὲ βίαν εἰς τὸ χαρτοφυλάκιον, ἔλαβε τὸν πῖλον τοῦ νὰ ἐξέλθῃ.

— Τόσον ὀγλήγορα φεύγεις! ἀνέκραξεν ὁ Ἀλφόνσος. — Δὲν μοὶ λέγεις τίποτε περὶ τοῦ κυνήγιου μας; Θέλω νὰ ἦναι ὠραῖον τὸ κυνήγιόν μας, Δὸν Λουδοβίκε, ἀκούετε; Θέλω νὰ μείνῃ ἡ μνήμη του εἰς τὴν Λισσαβῶνα!

— Ὅα μείνῃ, Μεγαλειότατε! ἀπεκρίθη ὁ Καστελμελχώρας μὲ φωνὴν τόσον σοβαρὰν, ὥστε ὁ Ἀλφόνσος ἐσκόρπησε..

— Πάλιν μουρμούρης ἔγινες! εἶπεν. Ὡς νὰ ἐκτελέσω τὴν θέλησίν σου, μὲ κολακεύεις, κακὲ προδότα! . . . Καθὼς ὅμως ὑπαγράψω τ' ὄνομά μου εἰς

τὰ μισητὰ διατάγματά σου, δὲν στενοχωρεῖσαι πλέον. . . Μοὶ φαίνεται ὅτι δὲν μ' ἀγαπάτε, κύριε Κόμη!

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐβασάνιζον τὸν Καστελμελχώραν, καὶ ἐκάστη λέξις τοῦ βασιλέως ἐσχιζεν ὡς μάχαιρα τὴν καρδίαν του· διότι ὅσον καὶ ἂν εἶχεν ἀποσκληρυνθῇ, ἡ φιλόδοξος ψυχὴ του δὲν εἶχεν ἀποπτύσει πᾶν αἰσθημα αἰδοῦς καὶ τιμῆς, καὶ ἡ θεὰ τοῦ δυστυχοῦς αὐτοῦ ἠγεμόνος, ὅστις ἐνέπιπτεν ἀνυπόπτως εἰς τὴν παγίδα, διήγειρεν ἐν αὐτῷ τύψεις τοῦ πρὸ πολλοῦ ὑπνότητος συνειδότος του. Ἐπιθύμει μᾶλλον ν' ἀπαντήσῃ κώλυμά τι ἐμπρὸς τοῦ ἐξανγειρόμενον, ὅπως ἐνισχυθῇ εἰς τὴν πάλιν τὸ θάρρος του.

Ἄλλ' ὄχι! τὸ θῆμα ἔτεινε τὸν τράχιλον εἰς τὴν μάχαιραν. Τὰ δύο διατάγματα ἃ ὑπέγραψεν ὁ Ἀλφόνσος χωρὶς νὰ τ' ἀναγνώσῃ, ἦσαν, τὸ μὲν διαταγὴ φυλακίσεως τῆς βασιλείσεως καὶ τοῦ βασιλόπαιδος, ὅπου δῆποτε ἤθελον εὐρεθῇ, ὡς ἐνόχων ἐγκλήματος καθοσιώσεως.

Τὸ δὲ ἦν ἡ καθαρὰ καὶ ὀριστικὴ του παραίτησις. Ὡστε ὅταν ὁ κακοδαίμων βασιλεὺς ἔλεγεν ὅτι ἄλλα ἔγγραφα μετ' αὐτὰ δὲν θέλει πλέον ποτὲ ὑπογράψῃ, προέλεγε τὴν ἀλήθειαν, τὴν ἀκριβῆ καὶ φοβεράν ἀλήθειαν. Καὶ ὅταν ἐκάλει τὸν Καστελμελχώραν κακὸν καὶ προδότην, δὲν τῷ ἀπέδιδεν ἀκόμη ὀνόματα ἄξια τῆς διαγωγῆς του. Πόσον δὲ πρὸς σκοπὸν ἔβαλλε λέγων τὰς λέξεις ταύτας:

— Νομίζω ὅτι δὲν μ' ἀγαπάτε, κύριε Κόμη!

Ὁ Κόμης ἠθέλησε ν' ἀπαντήσῃ· ἀλλὰ τοιαύτη ἦν τῶν δύο τούτων ἀνθρώπων ἡ ἀμοιβαία θέσις, ὥστε ἡ ἀπάντησις του περιεῖχε καὶ αὐτὴ ἀκουσίως νέαν νύξιν τοῦ ἐγκλήματός του.

— Μεγαλειότατε, εἶπε, πρέπει ν' ἀπέλθω διὰ ν' ἀπαλλάξω τὴν ἑμετέραν Μεγαλειότητα ἀπὸ τὰς μερίμας τῆς κυβερνήσεως.

Ὁ λόγος οὗτος φυσικῶ τῷ λόγῳ εὐηρέστησε τὸν Βασιλέα, ὅστις ἀπήντησε μετὰ γλυκύτητος·

— Εἶσαι ὁ μαργαρίτης τῶν φίλων, κομητίσκε. Ἰπάγε, καὶ φρόντισε νὰ γίνῃ τὸ κυνήγιον τὸ ὠραιότερον ἀφ' ὅλα τὰ μέχρι τοῦδε.

Ὁ Καστελμελχώρας ἐπρόφερε τραυλιζὼν λέξεις τινὰς περὶ σεβασμοῦ, καὶ ἐξῆλθε ταχέως. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἐπανέλαβε τὰ μετὰ τῶν κυναρίων του διακοπέντα παιγνίδια.

Ἐπέστρεψε δὲ ὁ κόμης εἰς τὴν οἰκίαν του ὄλιως διολοῦ ἄλλως διατεθειμένος ἢ ὅταν εἶχεν ἐξέλθει αὐτῆς· διότι ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς συνεντεύξεώς του εὕρισκόμενος ἀκόμη, ἐθεώρει τὴν διαγωγὴν του ὡς ἀποτρόπαιον, καὶ ἠθάνετο περὶ ἑαυτοῦ αἰσχος καὶ ἀηδία. Ἀλλὰ καθ' ὅσον ἐμακρύνετο ἡ μνήμη τοῦ βασιλέως, ὑπερίσχυεν ἡ πρώτη φιλοδοξία του, καὶ ἐφαντάζετο ἑαυτὸν βασιλεὺς ἰσχυρὸν καὶ φοβερόν, ἐπαναφέροντα τὴν Πορτογαλίαν εἰς τὴν περιοπτὴν ἐξ ἧς τὴν εἶχε κατακρῆμνίσει ἡ ἀπόνοια τοῦ Ἀφόνσου, καὶ ἐσχεδιάζε πῶς θ' ἀποδιώξῃ τοὺς Ἀγγλοὺς, πῶς θὰ περιστείλῃ τοὺς Ἴσπανοὺς, καὶ πῶς θ' ἀποδώσῃ εἰς τὸν θρόνον τὴν ἀρχαίαν του εὐκλειαν.

— Καὶ δὲν ἀρκοῦσι ταῦτα, ἠρώτα ἔπειτα ἑαυτὸν, πρὸς δικαιολόγησιν τοῦ ἀμφιβόλου ἐγκλήματος, δ καλοῦσι σφετερισμόν; . . . Ἐπειτα ἡ ἐξουσία δὲν εἶναι τὸ δικαίωμα τοῦ ἰκανωτέρου; ὅταν ὁ πολιτικὸς νόμος καταντᾷ εἰς τοιοῦτον ἐαθμὸν ἀτοπίας, ὥστε

νά εξομοιῆ πέντε ἀνθρώπων ἑκατομμύρια πρὸς χρυσίου ποσότητα, καὶ νά παραδίδῃ αὐτὰ κληρονομίαν ὡς παραδίδει ἐκεῖνο, δὲν πρέπει νά μεταφροβιζήται ἐνόμος βιαίως;

Τῆς ἐνοχῆς ἐσερήθη ποτέ λόγων πρὸς δικαιολογίαν τοῦ ἐγκλήματός του; Ὁ Καστελμελχώρας σχεδὸν δὲν εἶχεν ἀνάγκην νά συζητήσῃ τὴν ὑπόθεσίν του, διότι ἦν πεπεισμένος ἐκ προοιμίων.

Καλέσας λοιπὸν τὸν Ἀντώνιον Κόντην, διέμεινε μετ' αὐτοῦ πολὺν χρόνον, καὶ συνεσεκρήθησαν περὶ τῶν κινήματων των κατὰ τὴν ἐπαύριον. Πρῶτον ἐμελλε νά γίνῃ τὸ Βασιλικὸν κυνήγιον, ἔπειτα ἡ κράτησις τῆς βασιλείας καὶ τοῦ βασιλοπαιδός, ἔπειτα ἡ φυλάξις τοῦ μοναχοῦ· ἔπειτα, ἴσως, ἐν τῇ σιγῇ καὶ τῇ σκοτίᾳ τῆς φυλακῆς, ἡ δολοφονία τοῦ μυστηριώδους καὶ ἐπιφόβου τούτου ἀνθρώπου.

Ἡ νύξ εἶχεν ἤδη πολὺ προβῆ ὅταν διελύθη ἡ συνέντευξις των.

Ἄλλ' ἂν καὶ ἐξώρας, ὁ Κόντης μετέβη εἰς τὸν στρατῶνα τῶν ἵπποτων τοῦ Στερεώματος, καὶ ἐξῆπνισε τὸν καλὸν ἵπποτὴν τοῦ Παταυίου, ὅστις ἐθήρευσεν κατ' ὄναρ ἀλώπεκας εἰς τὰ ὄσα τῆς Νορθουμβερλάνδης. Ὁ Ἀσκάνιος ἀνεπήδησε μεμψιμοιρῶν ἐκ τῆς κλίνης του, καὶ κατέβη νά ἰδῇ τίς ἤρχετο νά τὸν ἐνοχλήσῃ οὕτως ἐν μέσῳ τοῦ ὕπνου του.

— Αἴ! φίλτατε, εἶπε, βλέπων τὸν Κόντην, ὡς πότε θά καταχρᾶσαι τῆς εὐμενοῦς μου συγκαταβάσεως; Σ' ἔφερα εἰς τὸν Καστελμελχώραν, ἄλλο τίποτε δὲν ἤμπορῶ νά σέ κάμω... Καλὸν ἐξημέρημα.

Καὶ στρέψας τὰ νῦτα, ἠθέλησεν νά ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἐτι θερμὴν κλίνην του. Ἄλλ' ὁ Κόντης τὸν ἐκράτησε.

— Σὲ διατάττω νά μείνης, τῷ εἶπε.

— Πῶς; σύ!... Ἄ! ἄ! ἄ! ἄ!... Σὺ μὲ διατάττεις!

Ἄλλ' ὁ Κόντης χωρὶς ἄλλο ν' ἀποκριθῆ, τῷ ἔδειξε τὴν διαταγὴν τοῦ Καστελμελχώρου, καθιστῶντος αὐτὸν ἐπίτροπόν του.

Ὁ Ἀσκάνιος ἔτριψε τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ἀνέγνω.

— Αἴ λοιπὸν! ἀνεκράξεν, ἀξιοσεβάστε Κύριε, δὲν σὰς εἶπα ὅτι ἡ ἀσθενὴς προστασία μου θά σὰς ὠφελήσῃ;... Εἶμαι πλήρης χαρᾶς διὰ τὴν ταχεῖαν τῆς πρόδοον! καὶ εὐδαίμονα νομίζω ἑμαυτὸν, ὅτι πρῶτος ἠτύχησα νά σὰς συγχαρῶ δι' αὐτήν.

Ὁ Παταυὸς ἐγκατέλιπε τοὺς τρόπους τῆς οικειότητος, καὶ ἀπαγγέλλων τὴν ἀγόρευσιν ταύτην μετὰ καταλλήλου ζέσεως, ἔκλινε τὸ σῶμα βαθύτερον ἀπὸ κόμματος εἰς κόμμα, καὶ φθὰς εἰς τὴν τελείαν στιγμήν ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ Κόντη, καὶ τὴν ἤγγισε, — χωρὶς νά γελάσῃ, — μὲ τὰ χεῖλη του.

Ὁ δὲ πρῶην αὐλικὸς, ἀναλαβὼν ὄλην τὴν ἀρχαίαν ὑπεροψίαν του, δὲν ἐφάνη ποσῶς ἐκπληττόμενος διὰ τὴν τοιαύτην ὑπόκλισιν. Ἐδοσε δὲ βραχυλόγως τὰς διαταγὰς του περὶ τοῦ βασιλικοῦ κυνηγίου τῆς ἐπαύριον, καὶ τῷ ἔδωσε τινα νύξιν, ὅτι τῷ ἐπεφυλάττετο καὶ ἄλλο τι ἔργον σπουδαῖον.

— Εἶμι ἀφρωσιωμένος εἰς τὴν Ἰμετέραν Πανευγένειαν, ἀπὸ τοῦ πέλματος τῶν ποδῶν, μέχρις ἄκρων τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς, ἀπεκρίθη ὁ Παταυὸς. Εἶμι δ' εὐδαιμονέστατος ὅτι ἐδυνήθην κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δυστυχίας τῆς νά τῇ ἀποδείξω τὴν εὐσέβαστον καὶ

βαθεῖαν συμπάθειάν μου... Δύναμαι νά πράξω τί δι' οὐ νά τῇ φανῶ ἰδιαιτέρως εὐάρεστος;

— Δύνασαι, ἀπεκρίθη ξηρῶς ὁ Κόντης, νά μὴν ἀνακαλῆς εἰς τὸν Πανευγένειάν μου ὅ,τι ὀνομάζεις ἐποχὴν τῆς δυστυχίας μου.

Ὁ Ἀσκάνιος ἔκλινε ἐαθύτατα εἰς σχῆμα συνευδοκίας.

— Ὁ διάβολος νά τὸν πάρῃ, εἶπε μεμψιμοιρῶς, ὅταν ὁ Κόντης ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν στρατῶνα. Ἦξε τὴν γάταν ἀπὸ τὸ παράθυρον, ὀρθῇ θά πῆς εἰς τοὺς πόδας τῆς. Οἱ αὐλικοὶ αὐτοὶ εἶν' ἐπτάψυχοι. Πρέπει νά τοὺς διαμελίσῃς εἰς τὰ τέσσαρα, καὶ τότε μόνον νά ἦσαι θέβαιος ὅτι δὲν θ' ἀναστηθοῦν.

Μετὰ τὴν φιλοσοφικὴν ταύτην σκέψιν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν κλίνην του, ἥτις εἶχεν ἐν τούτοις κρυάσει, καὶ ἐπροσπάθησε νά ἐξακολουθήσῃ τὸ ὄνειρόν του, ὅλον ἄλση πολύθηρα καὶ ἐκμισθώσεων λήξεις. Ἄλλ' ἡ φαντασία του μόνην τὸν παρίστα τὴν ἄχρουν εἰκόνα τῆς Μιςς Ἀραβέλλας Φανσαύης, ὥστε ἀντὶ ὄναρος οὐρανοῦ τὸν κατέλαβεν ἐφιάλτης.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ταύτην ὥραν ἠγρύπνει καὶ ὁ μοναχὸς ἐντὸς τοῦ μονήρους κελλίου του. Καὶ τὸν ἔφευγε μὲν ὁ ὕπνος, ἀλλὰ τὸ ἐξεγείρον αὐτὸν δὲν ἦν συνειδὸτος τύψις. Διαδοὺς τὸν γάμον τῆς βασιλείας, εἶχεν οὕτως εἰπεῖν ἀνάψει τὸν ὄχετόν τῆς πυρίτιδος, ἥτις ἐμελλε ν' ἀνατρέψῃ τὸν θρόνον. — Τὸ ἤξευρε, καὶ δὲν μετενόει· ἐξ ἐναντίας μάλιστα, καθ' ὅσον ἐπλησίαζε τοῦ δράματος ἢ καταστροφῆς, κατὰ τοσοῦτον οἱ δισταγμοὶ του διεσκιδάχοντο· ἠσθάνετο δὲ τὸ θάρρος του αὐξάνον, καὶ ἡ συνειδήσις του τῷ ἔλεγεν ὅτι ἐξεπλήρωσε τὸ καθήκόν του.

Δι' ὃ, ἀτάραχος καὶ θεωρακισμένος διὰ τῆς ἠρέμου εὐσταθείας ἐκείνης εἰς ἣν συνίσταται ἡ ἀληθὴς ἀνδρεία, ἠλείφετο πρὸς τὴν πάλην, ἥτις, ὡς προσέβλεπεν, ἐμελλε ν' ἀποθῆ πεισματώδης. Ἐνόησε ὅμως νέφος ἐθόλου τὸ μέτωπόν του, διότι συνησθάνετο τὴν μεγάλην εὐθύνην ἣν ἐσώρευσε ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, διότι ἐνόησε ὅτι εἰς τὴν μέλλουσαν μάχην πρῶτιστον ἐπίκουρον ἐμελλε νά ἔχῃ τὸν λαόν, — εἰς δὲ τὸν λαὸν ὀλίγην εἶχεν ἐμπιστοσύνην.

Αἱ πρῶται ἐπομένως τῆς αὐγῆς ἀκτίνες, μόλις διερχόμεναι διὰ τοῦ χαλῆος καὶ θαμβοῦ ἕλου τοῦ μικροῦ φωταγωγοῦ τοῦ κελλίου του, τὸν εὔρον ἀκόμη ὄρθιον, καὶ βαθέως σκεπτόμενον.

Ἐγείρας τότε τὸ μέτωπον, ἠσπάσθη μὲ ὑπερήφανον βλέμμα τὴν ἀναφουμένην ἡμέραν.

— Σὺ, ἐψιθύρισε, εἶσαι ἡ φωτίσουσα τὴν σωτηρίαν τῆς Πορτογαλλίας;

Γονυπετήσας δ' ἐμπρὸς τοῦ ξυλίνου σταυροῦ ὅστις ἐκρέματο εἰς ἓνα τῶν τοίχων τοῦ κελλίου, διεύθυνε πρὸς τὸν οὐρανὸν βραχεῖαν ἀλλ' ἐνθερμον προσευχήν.

Ὅτε δ' ἀνίστατο, κρότος ποδῶν ἠκούσθη εἰς τὸν διάδρομον τὸν ἐμπρὸς τοῦ κελλίου του, καὶ σχεδὸν ἀμέσως ἐκρούσθη ἡ θύρα του. Πολλοὶ ἄνθρωποι, διάφορα φοροῦντες ἐνδύματα καὶ διάφορα ἐπαγγέλματα ἔχοντες, οὓς ἴδομεν ἤδη καὶ ἄλλοτε ἐπισκεπτομένους τὸν μοναχόν, εἰσῆλθον καὶ τὸν ἐχαίρησαν μὲ πολὺ σέβας. Ἦσαν δὲ πολυπληθέστεροι ἤδη, καὶ πρὸ πάντων πολλοὶ ἦσαν οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ.

— Ἡ Ἰμετέρα Σεβασμιότης δὲν μὰς ἐκάλεσε, εἶπον αὐτοὶ προσερχόμενοι, — ἀλλ' εἰμεθα δυστυχῆς, καὶ ἡ πρὸ τοσοῦτου καιροῦ περιμενομένη ἡμέρα δὲν φθάνει.

— Πλησιάζει, τέκνχ, ἀπεκρίθη ὁ μοναχός. Ἐχετε ὑπομονήν ἕως αὔριον.

— Αὔριον! ἐπανάλαβον περιχαρεῖς οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ λαοῦ.

Μεταξὺ δ' αὐτῶν οἱ ἀναγνώσται ἐδύνατο ν' ἀναγνωρίσωσι τινὰς τῶν γελοίων συνωμοτῶν, οὓς τῷ παρουσιάσαμεν ἡδὴ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἱστορίας ταύτης, συνηθροισμένους εἰς τὸ ξηνοδοχεῖον τοῦ Μιγουέλου Ὀσορίου, ἐν τῷ προαστείῳ τῆς Ἀλκωντάρας. Ἄλλ' ἔκτοτε εἶχον μεταβληθῆ. Διότι ἡ δυστυχία εἶχεν ἀναρτίπισει τὴν γενναϊότητά των, καὶ εἰς τὰ βλέμματά των ἔλαμπεν ἡδὴ ἀδίστακτος καὶ ἀπαισία ἀπόφασις.

— Αὔριον ὡς καὶ σήμερον θὰ εἰμεθα ἔτοιμοι, πάτερ, εἶπον ἀποσυρόμενοι.

Κατόπιν ἠσεύθησαν ἄλλοι, καὶ μεταξὺ αὐτῶν ὁ μοναχός εἶδε τὴν κεφαλὴν τοῦ Βαλθάσαρ, προέχουσαν ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τῶν λοιπῶν ὄλων, ὡς ἐν εἰκόνι πόλεως τὸ ὑψηλὸν κωδωνοστάσιον τῆς μητροπολιτικῆς ἐκκλησίας προέχει συνήθως ὑπὲρ ὅλα τὰ παρεκκλήσια. Ἐφερε δὲ ἐπὶ τῶν ὤμων ὁ Βαλθάσαρ σάκκον βαρὺν καὶ προγάστορα. Ὁ μοναχός ἔνευσεν εἰς αὐτὸν μὲν νὰ προσέλθῃ, εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς νὰ μείνωσιν εἰς τὴν θέσιν των.

Ὁ Βαλθάσαρ καὶ ὁ σάκκος του ἐστεύθησαν ὑπὸ τοῦ λόρδου, ὅστις μὴ ἰδὼν τὸν μοναχὸν τὴν προτετραίαν, τῷ ἐχορήγει ζώπυρα διὰ τὸν ζῆλον τοῦ λαοῦ τῆς Λισαβῶνος ὑπὲρ τῶν Βρεταννικῶν συμφερόντων.

Ὁ μοναχός τὰ μεταχειρίσθη ἀμέσως, διανεμὼν εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν δυστυχεῖς ἀφθονον ἐλεημοσύνην δι' αὐτοὺς καὶ διὰ τοὺς ἀπόντας ἀδελφούς των. Πανταχόθεν ἠκούσθησαν εὐλογίαι, καὶ πανταχόθεν ὑποσχέσεις ἀφοσιώσεως καὶ ὑποταγῆς· κατ' ἐξαιρέσειν δὲ αἱ ὑποσχέσεις αὗται ἦσαν εἰλικρινεῖς, καὶ ἔμελλον θρησκευτικῶς νὰ ἐκτελεσθῶσιν.

Οἱ ἀπόστολοι τοῦ μοναχοῦ προσῆλθον τότε ὁ εἰς μετὰ τὸν ἕτερον, καὶ τὸν εἰδοποίησαν περὶ ὧσων εἶχον μάθει. Οἱ πλείστοι δὲν ἤξευρον τίποτε, καὶ κατ' αὐτοὺς ἡ μὲν πόλις ἠσύχαζεν, ἡ δὲ αὐτὴ ἐφαίνετο βεβουλισμένη εἰς τὴν συνήθη ἀπάθειάν της. Ἄλλ' εἰς τῶν ἀνθρώπων τούτων, φέρων ὑπὸ τὸν μαυδῶν του στολὴν δεσμοφύλακος τοῦ Λιμοσίρου, ἀνέφερε πράγματα κινήσαντα μεγάλως τὴν προσοχὴν τοῦ μοναχοῦ.

— Σεβασμιώτατε, εἶπεν, ἄνθρωπος ὅστις μ' ἐφάνη ὡς ὁ πρῶν ἐνοούμενος τοῦ βασιλέως, Ἀντώνιος Κόντης Βιντιμίλλης, ἦλθε πρὶν χαράξῃ εἰς τὴν φυλακὴν, ἐρεύνησε μετ' ἐπιστάσις ὅλους τοὺς φύλακας, καὶ ἐγκατέστησε τινὰς ἱππότας τοῦ Στερεώματος.

— Πῶς ὀνομάζονται; ἐρώτησε τεταραγμένος ὁ μοναχός.

Ὁ δεσμοφύλαξ ἀπρηθίμησε τέσσαρα ἢ πέντε ὀνόματα.

— Ἀγαθὴ συγκυρία! ἀνέκραζεν ὁ μοναχός. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἰν ἐδικοί μας. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἶναι πολλὴ καλλήτεροι ἀπὸ τοὺς λοιποὺς, εἰπέ ἐκ μέρους μου τὸν ἀρχιφύλακα, Ἄδν Πίον Μέταν Κέρδον, νὰ τοὺς ἐπιτηρῇ. . . Δὲν ἔχεις τίποτε ἄλλο;

— Μάλιστα, κύριε. . . Ὁ Ἀντώνιος Κόντης διέταξε νὰ ἔτοιμασθῇ δι' ἀπόψε τὸ βασιλικὸν δωμάτιον.

Ἦν δὲ τὸ δωμάτιον τοῦτο εὐρύχωρος φυλακὴ, κειμένη εἰς τὸν μέσον τοῦ Λιμοσίρου, καὶ εἰς αὐτὸ,

κατὰ τὴν παράδοσιν, εἶχον φυλακίσει Ἰωάννην τὸν Β' ἐπαναστατήσαντες οἱ ὑπήκοοί του. ἔκτοτε τὸ δωμάτιον τοῦτο ἐχρησίμευε μόνον εἰς καταδίκους τοῦ βασιλικοῦ γένους.

— Πολλὰ καλὰ, εἶπεν ὁ μοναχός, χωρὶς νὰ δεῖξῃ παντελῶς ἐκπληξίν.

Μετὰ δὲ τὸν δεσμοφύλακα ἦλθεν ὁ ὑπρέτης ἐκείνος τοῦ Σουζικῶ οἴκου, ὃν ἴδομεν καὶ ἄλλοτε ἡδὴ εἰσελθόντα εἰς τὸ κελλίον.

— Χθές, εἶπεν, ὁ ἐξοχώτατος εἶχεν ἐξώρας τὴν νύκτα μακρὰν συνδιάλεξιν μετὰ τὸν Κύριον Κόντην Βιντιμίλλην. Τίποτε δὲν ἠμπόρεσα ν' ἀκούσω ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν των. Ἐξερχόμενοι ὅμως, ἐπέσπερον τ' ὀνομάσας.

— Καὶ τί ἔλεγον περὶ ἐμοῦ;

— Περὶ βίας ἦτον ὁ λόγος. . . Νομίζω ὅτι ἐσχέδιαζον νὰ σᾶς φυλακίσουν.

— Δὲν θὰ τολμήσουν; εἶπε βραδέως ὁ μοναχός. Ἐπειτα θὰ ἔχουν καιρὸν;

— Προσέξατε, εἶπεν ὁ ὑπρέτης ἀπερχόμενος.

Εἰς τὸ κελλίον ἔμεινε μόνος ὁ μοναχός καὶ ὁ Βαλθάσαρ.

— Προσέξατε, ἐπανάλαβε καὶ οὗτος. Σᾶς φοβεῖται ὁ κόμης, κύριε, καὶ ἠξέμετε τί εἶναι ἱκανὸς νὰ πράξῃ.

— Εἰς Λιμόειρον ὡς ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς Λισαβῶνος δὲν ἄρχω ἐγώ; εἶπεν ὁ μοναχός. — Ἄς μὲ φυλακίσουν, καὶ ἀρκεῖ τῆς χειρὸς μου ἐν νεῦμα νὰ διαρρήξῃ τὰ κλειθρά.

— Προσέξατε! ἐπιθύρσειν αὐθις ὁ Βαλθάσαρ, καὶ ἡ φωνὴ του εἶχε προφητικόν τι.

Ἄλλὰ μειδιάμα πεποιθήσεως τοῦ μοναχοῦ ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀπαίσιον ταύτην πρόβρῃσιν.

— Γεννηθῆτω τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, εἶπε. Καιρὸς ὀπισθοδρομήσεως πλέον δὲν εἶναι.

Τότε ἐξῆλθεν ὁ Βαλθάσαρ, καὶ μετ' οὐ πολλὴ ἐξῆλθε καὶ ὁ μοναχός, ἀνήσυχος ὢν νὰ ἰδῇ καὶ νὰ ἐρευνησῇ τὰ πάντα ὁ ἴδιος· διότι ἐνόει ὅτι ἠγγικεν ἡ στιγμή τῆς πάλης, καὶ ἤθελεν ἐπὶ τῆς πρώτης συγκρούσεως νὰ εὐρεθῇ εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης.

Ἡ πόλις ἦν κατηφής, ἀλλ' ἤσυχος. Ὅλα δὲ τὰ ἐργαστήρια ἦσαν κλειστά, ὡς τὴν παραμονὴν μεγάλης τινὸς ἑορτῆς ἢ μεγάλης τινος συμφορᾶς. Πού καὶ πού ἐπὶ τῆς φλιάς τῶν πυλῶν μικρὰ πολιτῶν συναθροίσεις ἐγίνοντο, τινὲς λέξεις ἐλέγοντο σκυθρωπῶς, καὶ αἱ συναθροίσεις ἀμέσως πάλιν διασκεδαζόντο. Ὅταν δὲ κατὰ τύχην γυνὴ τις ἐφαίνετο εἰς γωνίαν ὁδοῦ, διήρχετο ταχέως πρὸς τὰς οἰκίας, καὶ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν οἰκίαν της σπεύδουσα, ὡς τὸ ἐντρομιον πτηνὸν πετᾶ πρὸς τὴν φωλεάν του ὅταν προαισθάνηται τρικυμίαν. Αἱ δὲ μεγάλαι καὶ κεντροικαὶ ὁδοὶ, ἐκεῖναι ἦσαν ἔρημοι, καὶ οὔτε περιέργου κεφαλή προέκυπτεν ἐκ τῶν παραθύρων, οὔτε θόρυβος ἀγοραῖος ἠκούετο, οὔτε κινήσις τις ἐφαίνετο, οὔτε σημεῖον ζωῆς διέκοπτε τὴν νεκρώσιμον ταύτην ἐρημίαν καὶ σιωπῆν.

Ἐνέπνεον δὲ ταῦτα πάντα ἀθυμίαν βαρεῖαν, καὶ ὁ μοναχός ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὑπέκυψεν εἰς τὴν πένθιμον ἐπιρροὴν τῆς σκηνῆς ταύτης. Ἡ κεφαλὴ του ἔκυψεν ἐπὶ τοῦ στήθους του, καὶ ἠσθάνθη τὴν καρδίαν του συστελλομένην.

— Πρόσέξτε! ἐπιθύρσειν, ἐπαναλαμβάνων ἀκουσίως

τήν εἰς τὰ ὕψη του ἀντηχοῦσαν ἀκόμη λέξιν. — Ἄν ἦτον προαίσθημα αὐτῆ! ἂν κατὰ τὴν στριμνὴν τῆς νίκης! . . . Ἄλλ' ὄχι! Ὁ θεὸς εἶναι δίκαιος. Ἄν πρόκειται ν' ἀπολεσθῶ, δὲν θέλει ἐπιτρέψει νὰ συναπολεσθῆ καὶ τὸ ἔργον μου.

Οὕτως ἀφίχθη εἰς τὸ πέρας τῆς Νέας ὁδοῦ, καὶ δι' αὐτῆς εἰς τὴν Μεγάλην πλατεῖαν, ὅπου πρὸ ἐπτὰ ἐτῶν ἐν ἡχῷ ταλλίγγων ὁ Κόντης εἶχε προκηρύξει τὸ βασιλικὸν θέσπισμα, τὸ ἐπανεστῆσαν, ὀλίγου δεῖν, ἐπανάστασιν. Ἦν καὶ τότε ἡ πλατεῖα πλήρης ὡς καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ ὁ ἐπικρατῶν ἐν αὐτῇ θόρυβος, καὶ αἱ πανταχόθεν ἀντηχοῦσαι φωναί, ἐφαίνοντο παράδοξοι ὡς πρὸς τὴν ἐντελῆ σιωπὴν τῶν πλησιεστέρων ὁδῶν.

Καὶ ὁ μὲν ὄχλος ἦν ὁ αὐτὸς ὡς καὶ ἄλλοτε· ἀλλὰ τὰ ἐνδύματά του εἶχον τρυπήσει εἰς τὰς ἐξοχὰς τῶν ἀσάκων ὡσείων του, καὶ ῥάκη μόνον ἐδείκνυεν ὁ ὄχλος ἐκεῖνος, καὶ μορφὰς πελιδνὰς καὶ διάπυρα βλέμματα, ἐκτοξευόμενα ἐξ ὀφθαλμῶν θαθίως κοιλωθέντων ἀπὸ τὴν πείναν. Ὁ ῥακένδυτος οὗτος συρφετὸς ἦν ἀπειλὴ ζωῶν καὶ φοβερὰ.

Ἄμα δὲ ἴδον τὸν μοναχόν, ἐπεκαλύφθησαν ὅλαι αἱ κεφαλαί, καὶ ἐλπίς φλογερὰ ἀνέλαμψεν εἰς ὅλων τὰ βλέμματα· πανταχόθεν δὲ διεγερθεὶς ψιθυρισμὸς, ἔφερε τὰς λέξεις ταύτας μέχρι τῆς ἀκοῆς του·

— Ἐφθασεν ἡ στριμνὴ;

Ἄλλ' ὁ μοναχὸς ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν καὶ διέβη.

— Πανοσιώτατε, εἶπε φωνὴ τις πλησίον του. Εἴσθε τῷ ὄντι ὁ βασιλεὺς τοῦ ὄχλου τούτου. Θαυμάζω τὴν ἐπιδειξιότητά σας, καὶ κλίνω ἐμπρὸς τῆς μέχρις ἐδάφους τὴν κεφαλὴν . . . Ἡξίζατε νὰ γεννηθῆτε Ἄγγλος, πανοσιώτατε.

Ὁ μοναχὸς ἐπιστραφεὶς ἀνεγνώρισε τὸν Λόρδον Ριχάρδον Φανσαῦν, ὅστις περιήρητο ἀγνωστῶς διὰ νὰ παρατηρήσῃ καὶ αὐτὸς τὰ τρέχοντα.

— Ὁ Μεγαλειότατος Βασιλεὺς μου Κάρολος δὲν θέλει εὔρει μισθὸν ἀντάξιόν σας, ἐπανελάθεν ὁ Ἄγγλος, διότι ἡ πανοσιότης σας θέλει κατακτῆσει τὴν Πορτογαλίαν. . . Τῷ ὄντι τὸν ὄχλον τοῦτον τὸν ἐφέρατε εἰς ἀκμὴν, δίδων εἰς αὐτὸν γενναίως ὅτι τῷ ἐχρειάζετο μόνον διὰ νὰ μὴ ἀποθάνῃ τῆς πείνης, ἀλλ' ὄχι καὶ περισσότερον. Θαυμάσια! . . . Μὰ τὴν ζωὴν μου δὲν λυποῦμαι ὅσας λίρας ἐδαπάνησεν ἡ Μεγαλειότης του, διότι τὰς διεθέσατε καλῶς, καὶ ἐπὶ καλῷ τόκῳ. Πανοσιώτατε, δὲν νομίζετε ὅτι ἐγγίζει ἡ λύσις;

— Βεβαίως, Μυλόρδε· εἴμεθα εἰς τὴν τελευταίαν πράξιν.

— Τὸ κατ' ἐμὲ, εἶπεν ὁ Ἄγγλος φαιδρῶς, εἰμὶ ἔτοιμος νὰ χειροκροτήσω.

— Καὶ δικαιοτέρον, Μυλόρδε, ἀφ' ὅ,τι φρονεῖτε· διότι ἐπιφυλάττω εἰς τὴν ὑμετέραν ἐξοχότητα αἰφνιδίον τι διὰ τοῦ δράματος τὴν καταστροφὴν.

— Αἰφνιδίον τι! εἶπεν ὁ Φανσαῦς, τοξέων ὑπὸ τὴν καλύπτραν τοῦ μοναχοῦ ὑποπτον βλέμμα.

Ἄλλὰ πρὶν ἢ δυνηθῆ οὗτος ν' ἀποκριθῆ, μεγάλη κίνησις ἐγένετο, καὶ τὸ πλῆθος ἀποσυρθὲν, ἀφῆκεν εἰς τὸ μέσον τῆς πλατείας εὐρείαν δίοδον ανοικτήν. Λαμπρὰ συνοδεία, συγκειμένη ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, τῆς αὐλῆς, καὶ τῶν ἵπποτῶν τοῦ Στερεώματος, ἐν μεγάλῃ στολῇ, προσέκυπτεν ἐκ τῆς Νέας ὁδοῦ.

Ὁ Βασιλεὺς εἶχεν ἐκατέρωθεν τὸν Καστελμελωῶν καὶ τὸν Κόντην.

— Τόπον, ἀχρεῖτοι, τόπον εἰς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα, ἐκράζον οἱ βασιλικοὶ Κομπασταί, ἀποδιώκοντες τὸν ὄχλον.

Τότε πολλὰ χεῖρες ἐκρόβησαν ὑπὸ τὰ ῥάκη καὶ ἔψαυσαν μακρὰ κρυπτὰ ἐγγχειρίδια· πολλὰ βλέμματα ἠρώτησαν μακροθὲν τὸν μοναχόν καὶ ὄλον τὸ πλῆθος τοῦτο μίαν λέξιν, ἐν νεῦμα περιέμενε μόνον διὰ νὰ ἐξορμήσῃ. Ἄλλ' ὁ μοναχὸς ἔμεινεν ἀκίνητος.

Ὅτε δὲ ὁ Βασιλεὺς διήλθε πλησίον του, ὁ μοναχὸς προσεκύνησε μετὰ σεβασμοῦ.

— Χαίρετε, πανοσιώτατε, εἶπεν εὐθύμως ὁ βασιλεὺς. Σήμερον ἔχομεν ἑορτὴν εἰς τὴν Ἀλκαντάραν, ἄγιε πάτερ, καὶ σὰς προσκαλοῦμεν.

— Δέχομαι, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ μοναχὸς. (ἀκολουθεῖ.)

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΦΑΛΛΙΝΗΣ

Καὶ περὶ τῆς ἀλιείας τῆς.

Μεταξὺ τῶν ἀντικειμένων ἐπὶ τῆς γῆς τῶν ἀξίων νὰ προσηλωσῶσι τὴν προσοχὴν τοῦ ἀνθρώπου, ἐν τῶν πρωτίτων εἶναι ἡ θέα τῶν ἐν τῷ Ὠκεανῷ τρεφόμενων τεράτων. Ἡ φάλλαινα εἶναι ἡ βασίλισσα ἢ δεσπόζουσα τοῦ πελάγους· ἡγεμονεῖ δὲ ἐπὶ ἀναριθμητῶν λαῶν, ὅσους ἡ φύσις ἐσώρευσεν εἰς τὸ βασιλεῖον τῶν ὑδάτων· καὶ ἐπιπλέοντα μεγαλοπρεπῶς εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ἐμπνέει τοῖς πᾶσι τὸ σέβας καὶ τὸν φόβον διὰ τὸν ὑπερμεγέθη τῆς ὄγκου καὶ τὴν ἀνίκητόν της ἰσχύν. Οἱ μᾶλλον ἀγέρωχοι τῶν ὑδάτων δεσπότηται καταφεύγουσιν, ἅμα ἰδῶσιν αὐτὴν, εἰς ἀπρόσιτα βάθη, καὶ τὸ κύμα ἐρέμει ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ σώματός της.

Καθὼς ἡ φύσις κατέστησεν ἐπὶ τῆς γῆς ὑπερτάτους ἄρχοντας, διὰ νὰ τῆρῶσι τὴν ἰσορροπίαν μεταξὺ τῶν ζώντων γενῶν, ἠθέλησεν ἐπίσης νὰ δώσῃ τὸ σκῆπτρον τῶν ὑδάτων εἰς γένη ἔχοντα τὴν ἰκανότητα νὰ συντηρῶσι τὴν πειθαρχίαν, ὥστε τὰ ἰσχυρώτερα νὰ μὴ δύνανται νὰ ἀρπάζωσι τὴν κυριαρχίαν τῶν ἀδυνατωτέρων, καὶ διὰ νὰ διατηρῆται ἡ τῶν δικαιωμάτων ἰσότης. Οὕτως ἡ φύσις ἠθέλησε νὰ δημιουργήσῃ γένη ζῶων σαρκοφάγων καὶ ἀρπακτικῶν, διὰ νὰ ἀποκόψῃ τὸ πολὺ περιττεῦον τῶν πράων καὶ ἡμέρων εἰδῶν, ὡς ἐπλάσε ζῶα χορτοφάγα, διὰ νὰ μετριάσῃ τὴν ὑπερβολικὴν τῶν φυτῶν πολλαπλασίαν. Ἰπάρχει λοιπὸν βαθμολογία τις διαδοχικῆ ὄντων, τὰ ὅποια περιορίζονται ἀμοιβαδὸν εἰς ἕνα φυσικὰ· καὶ οὕτως ὑπάρχει ὑπαλληλία τις ἐξουσίας, καὶ εἶδός τι Κυβερνήσεως εἰς τὸ εὐρύχωρον βασιλεῖον τῶν ὀργανικῶν σωμάτων. Τὰ φυτὰ εἶναι ὡς ὁ λαός, ἡ ἐνδεὴς καὶ ἐργατικὴ τάξις, ἥτις παρέχει τὴν τροφήν εἰς ὄλον τὸ κοινωνικὸν σῶμα. Τὰ χορτοφάγα καὶ ὀπωροφάγα ζῶα παρουσιάζουσι τρόπον τινὰ τοὺς ἰδιαιτέρους ἄρχοντας, τοὺς εὐγενεῖς καὶ τοὺς ὑποδεεστέρους δικαστὰς τοῦ φυτικῆς λαοῦ. Τὰ σαρκοφάγα ζῶα εἶναι οἱ μεγιστάνες καὶ οἱ πρίγγιτες τοῦ βασιλείου τῶν ζῶων. Τέλος πάντων ὁ ἀνθρώπος εἶναι ὁ βασιλεὺς καὶ κυριάρχης ὄλων τῶν ζῶων. Ἀνεξαρτήτως τοῦ γενικοῦ τούτου ὀργανισμοῦ, ὑπάρχουσιν εἰς τὴν φύσιν διάφοροι ἐπαρχίαι, διεπ-